Imaginea Dunării în proza scurtă a lui Fănuş Neagu

Violetta MARINESCU

Academia Română, SCOSAAR
The Romanian Academy, SCOSAAR
Personal e-mail: violeta.marinescu@yahoo.com

The Image of Danube in Fănuş Neagu`s short stories

The most dedicated author of the magical space of Dobrogea, Fănuş Neagu, "sings" the Danube and the entire S-E of the Romanian territory like no one has done it before, in our literature. He is often called the poet of Bărăgan, the writer of Danube Plain. He is also the creator of many wonderful images, idyllic spaces and worlds full of wonders. In our paper we are writing about the image and the meaning of Danube in Fănuş Neagu`s short stories and about the aspects and the situations in which"The Great River" appears in some of his writings.

Keywords: Fănuş Neagu, short story, Danube, images, magical world

Din cele mai vechi timpuri apa este simbol al vieţii. Preluat în literatură, acesta îşi păstrează calitatea şi reprezintă naşterea şi renaşterea omului şi a mediului în care acesta trăieşte. Există destul de multe scrieri în literatura universală în care apa semnifică atât viaţă, cât şi moarte. Totuşi, unul dintre autorii care au scris frecvent despre locurile dominate de ape, în literatura română, este Fănuş Neagu. Textele sale sunt captivante, situaţiile, greu de explicat de multe ori, se împletesc cu realitatea şi cu „vorba dulce" a autorului lor. Descrieri orientale, încărcate de metafore, epitete, comparaţii, personificări, personaje care gândesc şi discută „preţios", locuri din „minunata" Câmpie a Dunării, toate la un loc creează lumi din „altă lume", povestea fără sfârşit parcă a celor *O mie şi una de nopţi*, în care un fel de Şeherezada miroase pelinul sub clar de lună, în timp ce ascultă glasul Dunării şi cântecul greierilor.

Autorul romanelor: Îngerul a strigat, *Frumoşii nebuni ai marilor oraşe*, *Scaunul singurătăţii*, *Amantul marii doamne Dracula* şi *Apus de Europă,* Răsărit de Asie, Fănuş Neagu, rămâne, în mare parte, apreciat datorită prozei scurte. Adesea comparat cu Anton Pann, Panait Istrati, Vasile Voiculescu, Mihail Sadoveanu ori cu Ion Creangă, datorită acestui dar al zicerii, al povestirii, el a reuşit să-şi creeze şi să-şi păstreze propriul stil. Chiar dacă pare încărcat din punctul de vedere al prezenţei imaginilor, stilul autorului oferă originalitate scrierilor, indiferent de structura lor sau de situaţiile şi personajele făurite. Geografia locului este la fel de importantă aici, întocmai cum afirma scriitorul însuşi într-un interviu oferit lui Victor Crăciun, în urmă cu cincisprezece ani: „sunt al bălţilor, al câmpiei şi al drumului spre Ibrail, adică drumul aventurii. Căci unde vezi o luntre şi două lopeţi începe visul, nebunia, tot ceea ce ţine de Şeherezada, adică de Orient."[1]

Conştientizând importanţa şi frecvenţa cuvântului „Dunăre" în scrierile lui Fănuş Neagu - în aproape fiecare povestire a autorului brăilean apare cel puţin o dată referirea la fluviul care străbate Dobrogea natală - vom analiza în cele ce urmează imaginea Dunării în proza scurtă fănuşiană, ipostazele ei în diferite texte şi contexte. Ne vom rezuma aici doar la proza scurtă, în ciuda faptului că în toate romanele apar referiri de acest fel, spaţiul lucrării nepermiţându-ne acest demers acum, urmând, cu siguranţă, să supunem unei asemeneaanalize şi romanele.

Scriind despre Bărăgan, în cartea intitulată chiar *Spaţiul Bărăganului* (Editura Muzeul Literaturii Române, Mu-

zeul Brăilei-Editura Istros, 2000), Vintilă Horia vorbeşte despre simbolistica spaţiului din zonele Deltei şi ale Bălţii, ale Bărăganului şi Dobrogei, „traversate de apele Marelui Fluviu" care reuşesc să creeze un spaţiu al „Fabulei", nu asemănător cu cel din sfera balcanică, al Isarlâkului, ci a oamenilor, spune exegetul, din Câmpia Dunării, loc ce are un „caracter sudic", un climat al legendelor şi al poveştilor de demult, din „ţara hoţilor de cai" (aşa cum se numeşte trilogia alcătuită din primele romane fănuşiene). Evident, Vintilă Horia este de părere că ar fi interesant un studiu de acest fel, un studiu despre literatura sudului, a teritoriului românesc aflatîn legătură cu Dunărea, pornind de la Alexandru Odobescu, trecând prin Panait Istrati, ca apoi să se ajungă la Fănuş Neagu.

Într-o prefaţă la ediţia de proză scurtă, *Dincolo de nisipuri* (ed. cit.), Cornel Ungureanu îi citează pe Vintilă Horia şi Ion Vlad, pentru a ajuta cititorul să păşească în lumea ficţională după ce parcurge aceste idei referitoare la semnificaţia spaţiului în textele din volumul amintit. Deşi este foarte limitat, acest spaţiu al Câmpiei Dunării, spune Vintilă Horia, pare infinit, „perdelat de obstacole", „închis", „adevărat spaţiu labirint", indiferent dacă se vorbeşte despre „desişul inextricabil al Bălţii ori de canalele Deltei, fie că te rătăceşti în mahalaua oraşului de pe Dunăre, ori cazi în culisele Bărăganului, în care jocurile perspectivei fac să apară sau să dispară făpturi ca-ntr-un labirint de oglinzi."[2]

Dunărea semnifică mai mult decât un hotar: dragostea pe care o copilă o poartă mamei ei, spre exemplu, este exprimată prindimensiunilefluviului, în ***Luna ca o limbă de câine***. De altfel, un text în care apare una dintre cele mai macabre situaţii din literatura română, aceea în care nişte copii cad într-o groapă şi sunt devoraţi de câini: „O întreabă seara, când se joacă amândouă în odaie: *Atigè, cât o iubeşti pe mămica? În lungime cât curge Dunărea înainte şi înapoi, iar în înălţime până la Doamne-Doamne şi mai sus.*"[3]

În primul alineat din ***Zeul ploii***: „Bătrânul se trezi muşcat de nechezatul unui cal. Se culcase după prânz, în galopul răsunător al unei herghelii pe care doi paznici tineri o mânau la adăpost în Dunărea vapoarelor."[4] Tot aici, Bătrânul, personajul principal al povestirii, este descris în următorul fel: „Era mărunt, cu braţele scurte şi grele ca nişte brânciuri de urs, cu barba numai noduri şi julituri, cu obrajii scofâlciţi şi ars până-n măduva osului de vânturile ce răscolesc, peste an, Dunărea, asmuţind valurile pe Insula Gârluţei, ca s-o înece. Uneori apele tăbară chiar peste pragul căsuţei lui de lemn, aflată la apusul insulei. Acum, din Munţii Măcinului lunecau încoace doze mari de nostalgie. Doar pânza unui nor de secetă se mişca singuratică spre malurile din depărtare ale Brăilei."[5] Bătrânul coboară la Dunăre „prin vadul rupt de herghelie" unde patru bărbaţi „cotrobăiau după raci prin scorburile malului, goi ca dracii"[6]. Soţia sa, Tulpina, e şi ea acolo, bărbatul îi atrage atenţia, însă, că acum nu e timp să stea la Dunăre. Omul, gelos pe soţia lui cu mult mai tânără, „transpira vârtos, pentru că Dunărea, lină la suprafaţă, se dovedea hârbară la două palme adâncime. Vâslind, frunzărea timpul înapoi. Trăise până la şaizeci de ani încolţit în nevoi, apoi într-o toamnă răzbunase toate umilinţele, punând carmace, hoţeşte, în drumul sturionilor, la gurile fluviului."[7]De asemenea, descrierile din acest text sunt, aşa cum ne-a obişnuit autorul în cele mai multe cazuri, spectaculoase. Iată, spre exemplu, o descriere ţesută cu ajutorul cuvintelor ce alcătuiesc imagini vizuale: „opri lotca în vama casei – două scânduri îmbucate în jurul unei sălcii vinete ale cărei frunze picură neîncetat apa sorbită din fluviu – şi intră pe cărarea mărginită de maci de grădină roşii, înalţi, atinşi la şold de câte-un fir de lăptucă sau de mărar precum şi de globuri de sticlă, în aceeaşi culoare cu macii, potrivite pe vârful a zece araci. Pe luciul pârâiaşului care vine din mlaştini şi se varsă în Dunăre, ocolind casa prin dreapta, măcăia un cârd de raţe, iar la fund, într-un luminiş al bălţii, o lebădă ciugulea din duhul apelor pocăinţă, înţelepciune şi peşte pe aleselea."[8] În acest context, şi nu doar, apa oferă viaţă, minte şi hrană sufletului. Oamenii bălţilor îşi au seva în adâncimea apelor pe lângă care trăiesc şi pentru care trăiesc. Pentru ca soţia lui să nu se mai dea cu mirodenii, bărbatul i le aruncă pe Dunăre. Acelaşi personaj spune că în luna lui cuptor, la Brăila, nu plouă niciodată: „În afară de cazul când o ştiucă, regina ştiucilor din Dunăre, se împănează singură cu ierburi aromate, şi se azvârle tocmai pe masa episcopului din Buzău."[9] De altfel, în volumul de proză scurtă*Dincolo de nisipuri*, precum în majoritatea nuvelelor, povestirilor ori schiţelor autorului grădiştean, personajele sunt în căutarea apei – element primordial. Seceta şi durata ei, căutarea şi aflarea apei, sunt trepte după care sunt construite aici cele mai multe dintre texte. Dunărea este „Marele Fluviu", legătura noastră cu alte lumi, cu alte culturi, şi chiar dacă îşi are izvoarele într-o ţară străină, ajunge la noi, transportând cu ea parcă toată istoria neamurilor teritoriilor străbătute. Nu e de mirare că are o semnificaţie atât de aparte în scrierile lui Fănuş Neagu.

Pentru autor, Dunărea e izvor de cunoaştere şi întoarcerea la copilărie, la viaţa simplă de la ţară, la idilic. Tocmai de aceea apar de foarte multe ori trimiteri la acest cuvânt, descrieri ale fluviului şi un „potop" de comparaţii, personificări, metafore. Frecvenţa lui şi ocurenţelejoa-

că un rol important în texte. Există în scrieri de numai câteva pagini un număr mare de trimiteri la Dunăre. Cuvântul „Dunăre” apare de treisprezece ori în povestirea ce prezintă „tragica” poveste de dragoste dintre Bătrân şi ţigăncuşa Tulpina. Gelos peste măsură şi speriat că tânăra îl înşală, bărbatul este de-a dreptul şocat în momentul în care zăreşte pe sfoară, la uscat, o cămaşă bărbătească, alta decât a lui. Tulpina i-o oferă să se îmbrace cu ea, susţinând că este a fratelui său, poreclit Zeul ploii. Ajuns între alţi tovarăşi, bărbatul află că poartă cămaşa lui Andrei Bucur, cel care în momentul respectiv „se bălăcea în Dunăre, dincolo de perdeaua de gherghine.”[10] Nu mai deţinea acum darul prezicerii, încât după ce află ce poartă, Bătrânul adoarme „să se viseze ploaie”.

Într-o altă povestire, ***Alături se joacă biliard,*** Ovidiu Corcoduş este „scrântitul Dunării, de la izvoare până la revărsarea ei în Marea Neagră, nu prin trei, ci, ăsta e adevăratul adevăr, prin câteva zeci de guri”, este „smintitul Dunării” care îi cere Sevastiţei o singură noapte în patul ei, şi dacă îi oferă acest lucru, el va străbate „pe patine, Dunărea îngheţată, din Munţii Pădurea Neagră până la Sulina.” Sevastiţa a surâs, iar Ovidiu a luat râsul ei drept „semnătură pe contract şi a plecat în Germania, unde a întârziat doi ani, fiindcă nu îngheţa Dunărea.”[11] În ***Cercei de aur,*** Dumnezeu coboară pe pământ şi ia chipul fluviului: „Era după-amiază şi răsărise luna. Ieşise, cum zice credinţa noastră, a celor din bălţi, să rupă un mănunchi de pelin crud, să-l presare în calea lui Dumnezeu, pentru ca Dumnezeu să-şi aducă aminte că pe pământ e primăvară şi că e dator să coboare din cer, să ia chipul Dunării şi să ne hrănească.”[12] Crapii îşi fac spadă din fulgerele păstrate de apele Dunării în ***Lebăda neagră,*** ne spune Paul Pietraru, cel care simte mireasma de pelin de Bărăgan, „argintiu, veninos şi cu moţul rupt de lună”[13], adus de vântul bătând dinspre Dunărea Brăilei.

Ovidiu Ghidirmic, într-un număr din Ramuri (nr. 3, 1972)[14] scria despre spaţiul danubian, ca spaţiu magic în opera lui Fănuş Neagu, astfel: „exaltarea mistică” este o coordonată a universului fănuşian, fiind concretizată în „bogatul repertoriu al credinţelor şi practicilor magice, specifice acestei lumi care îşi deapănă viaţa în preajma apelor”, „credinţe religioase asociate cu ritualuri păgâne, aproape barbare” fiind o dovadă a arhaicităţii spaţiului. Un spaţiu „bătrân” care „relevă un *mythos* danubian”. Tot acesta ţine să specifice un lucru cu care şi noi suntem perfect de acord, că Fănuş Neagu „pendulează, ca metodă, între romantism şi realism magic”, deşi realismul devine magic în momentele în care autorul începe să descrie ceva. Imaginile artistice creează, fără doar şi poate, acea lume pe care puţini au numit-o, făcând referire la proza fănuşiană, realism magic. Evident, nu ne putem rezuma strict la cele două idei, menţionate de Ovidiu Ghidirmic în studiul său şi acest lucru este mai mult decât evident, pentru că scrierile autorului brăilean nu aparţin numai acestor două curente/orientări artistice.

Dunărea este nu doar dătătoare de viaţă, ci este şi cea care fură vieţi, strică iubiri. Dunărea este viaţă şi moarte în acelaşi timp. Turla, Marin Cârjan şi Don Pablo, personaje ale nuvelei ***Pierdut în Balcania***, întreabă Cătelul pământului cum a murit Manole Mihai. Deşi i se spune că a murit înecat în Dunăre, Turla nu crede, dar i se arată scena morţii iubitului. Prins cu femeia lui Tutun Bujor Căpşunică, Manole Mihai este împuşcat de soţul gelos. Turla îl blestemă o vreme, dar încetează a-l mai jeli, din contră, este chiar mândră că a făcut dragoste cu un băiat mai tânăr în apele Dunării, în locul în care Manole Mihai era „schelet de om pe-un schelet de cal, rezemaţi amândoi în grătarele înecaţilor.”[15]

Titlurile amintite mai sus fac parte din volumul *Dincolo de nisipuri* (ed. cit.). Unele dintre ele se regăsesc şi în volumul *Povestiri din drumul Brăilei*, cum ar fi: *Zeul ploii*, *Ploaie de vară cu peştişori roşii*, *Maria Custura*, *Alături se joacă biliard*, *Izvor cu dropii*, *Cercei de aur*, În stepă, *Lebăda neagră*, *Pierdut în Balcania,* altele nu. În *Povestiri din drumul Brăilei*, în afară de cele comune cu *Dincolo de nisipuri*, amintite mai sus (doar în cele din care am citat apare cuvântul „Dunăre”), există referiri la Dunăre în textele: *Beţia trandafirului*, *Pe Ceair*, *Fantezie de primăvară*, *Albastru de ger*, *Vrăbii fluture*, În septembrie, *Arbori de pelin*, *Rouă pentru sănii*, *Buturuga cu greieri* şi *Cocorul alb*. Din cele douăzeci şi trei de texte ale volumului, doar în şapte dintre ele nu se fac referiri la Dunăre.

În ***Beţia trandafirului***, o fată îmbracă rochia de bal „aşa cum îmbracă ploaia trupul ei de sirenă când ne-aşteaptă, toamna, să ne-ntoarcem de pe Dunăre, la iernat.”[16] Călmăţuiul, „ieşind din câmpia Buzăului, ca să pătrundă în câmpia Brăilei şi să se azvârle în Dunăre” face „un cot larg, bântuit de nisipuri”[17], iar personajele de aici, fiindcă sunt de la Dunăre, nu pot iubi o altă apă. Tot aici, tinereţea îi dă putere Sultanei, dacă îşi doreşte, să treacă Dunărea de cinci ori pe zi, fără să ştie să înoate. Ceairul este descris în concordanţă cu Dunărea în povestirea ***Pe Ceair***: când Brăila se numea Ibrail, ceairul (cuvânt de origine turcească, înseamnă păşune) era privit de un paşă care locuia într-un imens palat pe malul Dunării, cu balcoane largi, deschise „către răcoarea vântului ridicat de pe fluviu.”[18] „Când Fata Morgana ia cu pantahuza năluciri din marginea Dunării ca să le târască într-acolo

unde orizontul nici măcar nu dă semne să se închege", magii au fost văzuţi umblând desculţi pe ceair. Tot aici, „dacă în seara de Sânpetru muşti o gură de apă din vâna unui izvor gâlgâind în ierburi, se deschide numaidecât o rană de aur în Dunăre."[19]„Marele Fluviu"este compania îndrăgostiţilor, martor al iubirilor. Mircea Vajoga, personajul povestirii ***Albastru de ger*** îşi aminteşte de timpul petrecut alături de Mala: „Frumoase zile trăiseră ei doi pe vaporul pe care se cunoscuseră: soare, muzică, dans, nopţi de dragoste epuizante, Dunărea îngânând poveşti, luna veghind neclintită, îngâmfată ca o căpiţă de grâu în marginea bostănăriei."[20] Aerul Dunării de jos este adulmecat de frumoasa tânără blondă, Ozana Gheorghiu, aer umed de octombrie, „proaspăt şi dens", „lipsit de poveţe prosteşti", şi nici ea nu are nevoie de alte ape, pentru că are Dunărea.

În ***Vrăbii - fluture,*** dada Măcrina „a visat unşpe îngeri scăldând unşpe mânji albi în vadul Dunării mici."[21] O damă de treflă e o fată „care-a curs într-o luntre, pe Dunărea mică, mânând spre Tulcea, la vânzare, cincizeci de butoaie pe care oamenii din satul ei le înecaseră în marginea fluviului."[22] George din schiţa În septembrie află că va găsi o mare comoară într-o noapte când va topi zahăr pe sobă pentru o fată, într-o noapte când, la Brăila, apele Dunării vor lua formă de amforă „şi se adeveresc cu migdalii vântului amar. Toată lumea se va chinui să înţeleagă de unde curge atâta dragoste, atâta melancolie, atâta colţ de înjurătură neagră."[23] Imaginea unor ţânţari care ies din Dunăre şi fură o luntre este foarte expresivă în ***Arbori de pelin***, ţânţarii au omorât o femeia venită de la Bucureşti care făcea baie în apă scoasă cu găleata de pe fundul Dunării, în luntre. Ţânţarii au împins-o între trestii şi s-au înfruptat cu tot sângele ei. În acea luntre a apărut după un timp o căprioară servită la nunta unei fete.

Bunica Trufăşiţa din ***Rouă pentru sănii*** îl pedepseşte pe nepotul său pentru că a făcut baie în Dunăre. Dar bunica pare să aibă puteri magice în ochii tânărului, mai ales pentru că atunci când femeia strigă, „malul Dunării se îmbolnăveşte cu moarte şi două râuri de clopote hodorogesc prin zăpadă."[24] Că Dunărea este un loc magic în proza lui Fănuş Neagu este foarte clar, mai ales că de foarte multe ori, sfinţii, magii, chiar şi Dumnezeu, au momente în care coboară şi stau pe Dunăre. Un personaj din ***Buturuga cu greieri*** este convins, de pildă, că în noaptea de Crăciun Dumnezeu „nu se mişcă dintre bălţile Dunării."[25] În ***Cocorul alb***, cuvântul „Dunăre" apare de zece ori, în cele doar câteva pagini ale povestirii. Poveştile pe care apa le poartă cu ea sunt multe şi încurcate, scriitorul brăilean a ştiut cum să scrie despre fiecare în parte, despre râuri, despre bălţi, despre Dunăre şi Marea Neagră, şi nu doar că le-a amintit, ci le-a dat în fiecare text o semnificaţie aparte, pentru că: „Pe marile fluvii, vocile răsună izolat, fiecare gonind prin tunelul ei. Aerul de lângă ţărmurile somptuoase le ajută, solemn, să rămână distincte. Fiecare vorbă-şi taie tranşeea proprie în aer, unde îşi sună sămânţa la ureche, uimită, îngâmfată, tenace şi când se schimbă în fantomă încă mai plutesc vibraţiile ei lichide şi nu se prăbuşesc decât alungate de şuierul unui val, de-o încordare a vântului."[26] Uneori fluviul este cel care oferă viaţă, hrană, linişte, poartă în bărci, sub clar de lună, perechi de îndrăgostiţi, este ispită şi prieten. Dunărea poate da, însă poate şi lua vieţi. Exemple în care Dunărea pune capăt vieţii, unde poartă cu ea mistere şi suflete rătăcite, se pot găsi în romane. Descrieri încărcate de imagini artistice, metafore specifice scriitorului, tablouri care de multe ori au determinat aprecierea unor pasaje aparţinând realismului magic, chiar romantismului, ori manierismului sau barocului, deşi artificiul stilistic a fost adesea caracterizat în concordanţă cu spiritul balcanic al scriitorului.

Fănuş Neagu este scriitorul care a regretat că băuse apă de la izvoarele Dunării, „pentru că va ajunge mai puţină la Brăila". Deşi a făcut acest lucru pentru că fluviul însemna enorm pentru el: „Mi se pare că Dunărea, fiind brâul Europei şi temelia noastră pe care ne sprijinim istoria, şi speranţa, şi aventura, Dunărea însumează atâtea poveşti, ea însăşi şi malurile ei copleşite ba de câmpie, ba de zăvoaie, ba de livezi dobrogene, încât se vor mai răscula multe generaţii pentru a cânta iubirea, frumuseţile naturii şi vijelia clocotitoare a acestei ape mângâiate de zei."[27] În proza fănuşiană Dunărea devine personaj, mai viu şi mai actual decât mulţi dintre eroi. Ea este „vicleană" şi se uneşte cu anotimpurile, curăţă de păcate şi este martoră la altele, ascunde fărădelegi şi face dreptate. Dunărea „umblă borborosind, să descopere cupa lunii din care-şi trage, pe timpul nopţii, puterea."[28] Dedicat spaţiului magic al Dobrogei, Fănuş Neagu cântă Dunărea şi tărâmul traversat de ea. Adesea este numit poet al Bărăganului, creatorul unor imagini inedite, care alcătuiesc o lume idilică, un loc în care minunile se nasc din cuvinte meşteşugite de o mână prea pricepută. Căutând Dunărea, în povestirile fănuşiene am descoperit, aşa cum am mai spus, un personaj - fluviul, care trece prin fiecare text, de la autor spre lector, aşa cum trece prin fiecare ţară europeană, de la izvoare, din Munţii Pădurea Neagră până la noi, la Marea Neagră.

Note:

1. Fănuş Neagu, Interviu cu Victor Crăciun (Bucureşti, 21 martie 2002), apărut în *Fănuş Neagu. 70*, Bucureşti, Editura Semne, 2002, p. 15.
2. Vintilă Horia, *Spaţiul Bărăganului*, Bucureşti, Editura Muzeul Literaturii Române, Muzeul Brăilei-Editura Istros, 2000, apud Cornel Ungureanu, prefaţă la Fănuş Neagu, *Dincolo de nisipuri*, Bucureşti, Editura Curtea Veche Publishing, 2011, p. 19.
3. Fănuş Neagu, *Dincolo de nisipuri*, Bucureşti, Editura Curtea Veche Publishing, 2011, p.77.
4. Ibidem, p.103.
5. Ibidem, p. 104.
6. Ibidem, p. 105.
7. Ibidem, p.106.
8. Ibidem, p. 106.
9. Ibidem, p. 108.
10. Ibidem, p. 111.
11. Ibidem, p. 138.
12. Ibidem, p. 156.
13. Ibidem, p. 177.
14. Ovidiu Ghidirmic, *Fănuş Neagu nuvelist*, în *Ramuri*, nr. 3, 1972, apud Referinţe critice la Fănuş Neagu, *Dincolo de nisipuri*, ed. cit., p. 239.
15. Fănuş Neagu, op. cit., p. 201.
16. Idem, *Povestiri din drumul Brăilei*, Bucureşti, Editura Eminescu, 1989, p.18.
17. Ibidem, p. 19.
18. Ibidem, p. 36.
19. Ibidem, p. 38.
20. Ibidem, p. 92.
21. Ibidem, p. 134.
22. Ibidem, p. 136.
23. Ibidem, p. 146.
24. Ibidem, p. 167.
25. Ibidem. p. 202.
26. Ibidem, p. 208-209.
27. Victor Crăciun, op. cit., p. 33.
28. Fănuş Neagu, *Povestiri din drumul Brăilei*, ed. cit., p. 212.

Bibliography:

Abrudan, Elena, *Structuri mitice în proza contemporană*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, 2003.

Coman, Mihai, *Mitos şi epos. Studii asupra transformărilor narative*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1985.

Crăciun, Victor, *Fănuş Neagu. 70*, Bucureşti, Editura Semne, 2002.

Grigor, Andrei, *Fănuş Neagu – monografie, antologie comentată, receptare critică*, Braşov, Editura Aula, 2001.

Micu, Dumitru, *Dicţionarul literaturii române*, coord. Eugen Simion, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2012.

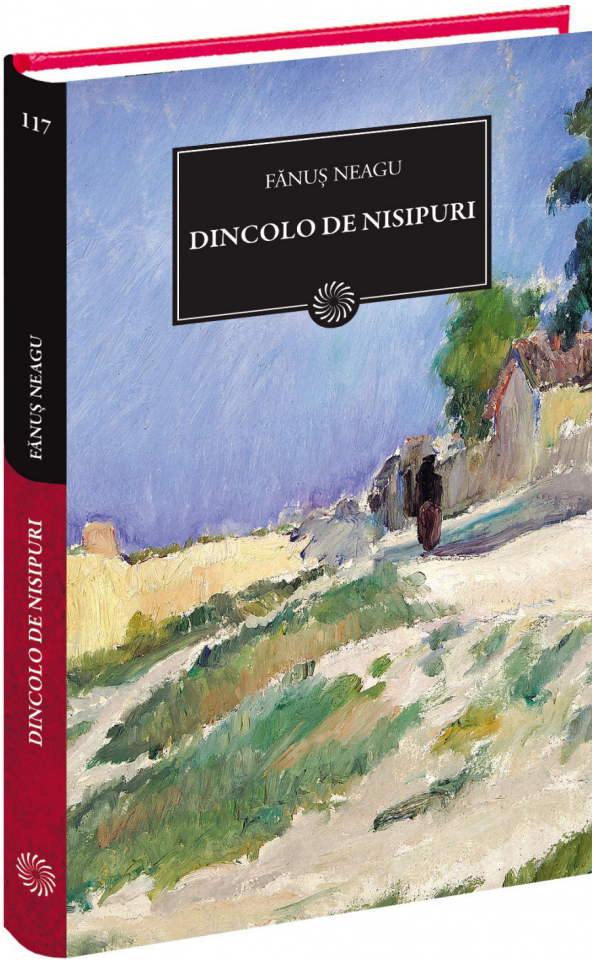
Neagu, Fănuş, *Dincolo de nisipuri*, Bucureşti, Editura Curtea Veche Publishing, 2011.

Neagu, Fănuş, *Povestiri din drumul Brăilei*, Bucureşti, Editura Eminescu, 1989.

Popa, Marian, *Modele şi exemple. Eseuri necritice*, Bucureşti, Editura Eminescu, 1971

Raicu, Lucian, *Structuri literare*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1973.

Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. IV, Bucureşti, Editura DAVID & LITERA, 1998.

Sursa: *http://2.bp.blogspot.com/-q1YF7ogr15Q/UcRoKlkrxMI/AAAAAAAAAgI/JkUKLe9lRyw/s1600/dincolo-de-nisipuri-de-fanus-neagu-numai-cu-jurnalul-national-1.jpg*